

Програмові вимоги з дисципліни «Гроші і кредит»

1. Походження грошей.
2. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей.
3. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну.
4. Роль держави у створенні грошей.
5. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив.
6. Портфельний підхід до визначення суті грошей.
7. Гроші як форма прояву суспільних відносин.
8. Специфіка прояву суті грошей у різних економічних системах.
9. Гроші як особливий товар, мінова і споживча вартість грошей як товару.
10. Гроші як гроші й гроші як капітал.
11. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.
12. Натурально-речові форми грошей, причини та механізм їх еволюції від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів.
13. Причини та механізм демонетизації золота.
14. Ідеальні форми грошей та їх кредитна природа.
15. Еволюція кредитних грошей.
16. Різновиди сучасних кредитних грошей.
17. Роль держави в утвердженні кредитних зобов'язань у якості грошей.
18. Вартість грошей.
19. Специфічний характер вартості грошей.
20. Купівельна спроможність як вираження вартості грошей при різних їх формах.
21. Вартість грошей і час.
22. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси.
23. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість зберігання грошей та процент.
24. Функції грошей. Поняття функції грошей та їх еволюція.
25. Функція міри вартості, її суть і сфера використання.
26. Масштаб цін.
27. Ідеальний характер міри вартості.
28. Ціна як грошове вираження вартості товарів.
29. Функція засобу обігу, її суть, сфера використання; реальність і кількісна визначеність грошей у цій функції.
30. Функція засобу платежу, її суть, відмінність від функції засобу обігу, сфера використання, еволюція.
31. Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження.
32. Світові гроші.
33. Еволюція золота як світових грошей.
34. Передумови використання в якості світових грошей національних та колективних валют.
35. Взаємозв'язок функцій грошей.
36. Вплив на функції грошей зміни їх вартості.
37. Поняття грошового обороту як процесу руху грошей.

38. Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту.
39. Основні суб'єкти грошового обороту.
40. Основні ринки, що взаємопов'язуються грошовим оборотом.
41. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту.
42. Економічна основа та загальна схема грошового обороту.
43. Поняття грошового потоку та критерії їх класифікації.
44. Характеристика основних видів грошових потоків.
45. Взаємозв'язок між окремими видами грошових потоків.
46. Балансування потоку національного доходу та потоку національного продукту через внутрішній і зовнішній грошові ринки.
47. Структура грошового обороту.
48. Готівковий та безготівковий сектори грошового обороту.
49. Сектор грошового обороту, фінансовий та кредитний сектори.
50. Маса грошей, що обслуговує грошовий оборот, її склад та фактори, які визначають її зміну.
51. Базові гроші. Грошові агрегати.
52. Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають швидкість обігу та її вплив на масу і стабільність грошей.
53. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей.
54. Закон кількості грошей, необхідних для обороту, його суть, вимоги та наслідки порушення вимог.
55. Проблема монетизації валового внутрішнього продукту.
56. Механізм поповнення маси грошей в обороті.
57. Первинна емісія центрального банку.
58. Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків.
59. Грошовий мультиплікатор.
60. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки, їх суть та характеристика.
61. Суть грошового ринку.
62. Гроші як об'єкт купівлі-продажу.
63. Особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак: попиту, пропозиції, ціни.
64. Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і опосередкованого фінансування.
65. Суб'єкти грошового ринку.
66. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку.
67. Економічна структура грошового ринку.
68. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.
69. Суть та форми прояву попиту на гроші.
70. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші.
71. Суть та механізм формування пропозиції грошей.
72. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей.

73. Графічна модель грошового ринку.
74. Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку
75. Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни.
76. Елементи грошової системи.
77. Основні типи грошових систем, їх еволюція.
78. Системи металевого і кредитного обігу.
79. Створення і розвиток грошової системи України.
80. Необхідність створення грошової системи України.
81. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні: запровадження тимчасової валюти, паралельний обіг купоно-карбованця та рубля, процес стабілізації тимчасової валюти.
82. Випуск постійної валюти – гривні.
83. Державне регулювання грошової сфери як головне призначення грошової системи.
84. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери.
85. Методи регулювання – методи прямого впливу і методи опосередкованого впливу.
86. Грошово-кредитна політика центрального банку – суть, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні задачі.
87. Інструменти грошово-кредитного регулювання.
88. Фіскально-бюджетна і грошово-кредитна політика в системі державного регулювання ринкової економіки.
89. “Сеньйораж” і монетизація бюджетного дефіциту.
90. Теоретичні концепції інфляції.
91. Теорії «інфляція попиту» і «інфляція витрат».
92. Суть та форми прояву інфляції, причини інфляції та її види: інфляція попиту, фіскальна, імпортна та інфляція витрат.
93. Показники інфляції.
94. Особливості інфляційного процесу в Україні, методи регулювання.
95. Класифікація грошових реформ.
96. Моделі грошових реформ та їх характеристика.
97. Особливості та етапи проведення грошових реформ в Україні.
98. Інфляція: суть, форми прояву, причини та наслідки.
99. Вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень.
100. Інфляція в системі державного регулювання грошової сфери.
101. Особливості інфляційного процесу в Україні.
102. Грошові реформи: поняття, цілі та види грошових реформ.
103. Стабілізація грошей як основна мета реформи.
104. Особливості проведення грошової реформи в Україні.
105. Поняття валюти. Призначення та сфера використання валюти.
106. Види валюти: національна, іноземна, колективна. Суть та види валютних відносин.
107. Валютний курс та конвертованість валют.
108. Суть, основи формування та види валютного курсу.

109. Поняття, значення та механізм забезпечення конвертованості валюти.
110. Валютний ринок: суть та основи функціонування.
111. Основні види валютних операцій.
112. Роль банків на валютному ринку.
113. Фактори, що впливають на кон'юнктуру валютного ринку.
114. Валютне регулювання: суть та необхідність.
115. Механізм регулювання валютного курсу: девальвація, ревальвація, валютна інтервенція.
116. Регламентация статусу валюти та порядку здійснення операцій з нею (правила купівлі-продажу, увозу-вивозу, використання валютної виручки, здійснення валютних платежів, нагромадження золото-валютних запасів тощо).
117. Платіжний баланс в механізмі валютного регулювання. Органи валютного регулювання.
118. Валютні системи: поняття, структура, призначення. Види валютних систем: національні, регіональні, світові.
119. Розвиток валютної системи України.
120. Європейська валютна система. Еволюція світової валютної системи.
121. Характеристика сучасної світової валютної системи та роль МВФ у її функціонуванні.
122. Механізм впливу факторів на пропозицію грошей.
123. Тінізація підприємницької діяльності.
124. Поняття та стратегічні, проміжні і тактичні цілі монетарної політики.
125. Регулювання норм обов'язкових резервів.
126. Рефінансування комерційних банків.
127. Регулювання курсу національної валюти.
128. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні і соціальні процеси.
129. Грошове середовище як фактор впливу на матеріальні інтереси та виробничу активність економічних суб'єктів.
130. Вплив зміни кількості грошей на основні макро- та мікроекономічні процеси.
131. Гроші як інструмент регулювання економіки.
132. Зміна впливу кількісних параметрів грошей на економіку на коротко- та довгострокових інтервалах.
133. Еволюція ролі грошей у перехідній економіці України.інтервалах.
134. Еволюція ролі грошей у перехідній економіці України.
135. Роль грошей в розширеному відтворенні.
136. Гроші як носій позичкового капіталу.
137. Основні напрями успішного використання грошей у трансформаційній економіці.
138. Регулювання валютного курсу.
139. Абстрактні теорії грошей.
140. Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати.

141. Економічні причини появи кількісного підходу до вивчення ролі грошей.
142. Еволюція постулатів кількісної теорії.
143. Номіналістичне трактування суті грошей послідовниками кількісної теорії.
144. Відмінності в поглядах на гроші послідовників кількісної теорії грошей та трудової теорії вартості.
145. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. “Трансакційний варіант” І.Фішера. “Кембріджська версія” кількісної теорії.
146. Зміна акцентів в оцінці ролі держави в економічному регулюванні та механізмів впливу на економіку.
147. “Передаточний механізм” у трактовці Кейнса.
148. Неминучість інфляційних наслідків реалізації кейнсіанських концепцій.
149. Сучасний монетаризм як альтернативний напрямок кількісної теорії.
150. Відмінності монетаристських трактовок ролі держави в регулюванні економіки.
151. Вклад М.Фрідмана в розробку монетарної політики на основі неокласичного варіанту теорії.
152. Зближення позицій монетаристів та неокейнсіанців у їхніх рекомендаціях щодо грошово-кредитної політики в сучасних умовах.
153. Кейнсіансько-неокласичний синтез.
154. Необхідність кредиту.
155. Загальні передумови формування кредитних відносин.
156. Два методи перерозподілу коштів у процесі відтворення, їхні відмінності та сфера використання.
157. Економічні чинники розвитку кредиту та особливості їх прояву в різних галузях народного господарства.
158. Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на зворотній основі.
159. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва.
160. Кредит як форма суспільних відносин.
161. Позичковий капітал та кредит.
162. Зв’язок кредиту з іншими економічними категоріями.
163. Економічна основа, стадії та закономірності руху кредиту.
164. Об’єкти та суб’єкти кредитних відносин.
165. Форми та види кредиту.
166. Критерії класифікації кредиту.
167. Основні напрями прояву ролі кредиту в ринковій економіці.
168. Розвиток кредитних відносин у перехідній економіці України.

169. Відновлення комерційного кредиту та фактори, що гальмують його розвиток.
170. Труднощі розвитку банківського кредиту.
171. Еволюція державного та споживчого кредиту.
172. Банківський кредит як переважний вид кредиту.
173. Принципи банківського кредитування. Економічні межі кредиту.
174. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення.
175. Кредитні відносини та інфляція.
176. Суть процента, види, економічні межі руху та фактори зміни ставки проценту.
177. Джерело сплати позичкового процента.
178. Визначення норми процента та її види.
179. Фактори, які впливають на розмір процентної ставки.
180. Процент в умовах інфляції.
181. Роль процента.
182. Фінансові посередники як суб'єкти грошового ринку, їх участь у інвестиційних процесах.
183. Схема взаємовідносин між базовими суб'єктами грошового ринку та фінансовими посередниками.
184. Поняття кредитної системи, два підходи до її визначення.
185. Кредитна система як елемент інфраструктури грошового ринку.
186. Складові елементи кредитної системи та їх загальна характеристика.
187. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх відмінності від банків, економічне призначення, види, функції, роль.
188. Проблеми розвитку небанківських фінансово-кредитних установ в Україні.
189. Небанківські фінансово-кредитні установи (посередники): особливості їх створення та функціонування.
190. Види, функції і роль фінансово-кредитних посередників.
191. Міжбанківські об'єднання.
192. Банки другого рівня, їх походження, види, правові основи організації.
193. Операції комерційних банків, їх класифікація та загальна характеристика.
194. Особливості формування комерційних банків в Україні.
195. Комісійно-посередницькі банківські операції.
196. Організація та прогнозування готівкового обігу.
197. Банківські послуги.
198. Стабільність банків і механізм її забезпечення.
199. Види операції банків, їх суть та відмінності.
200. Оцінка формування інвестиційного та кредитного портфеля комерційних банків.
201. Визначення ефективності банківських операцій.
202. Грошові розрахунки (готівкові, безготівкові), що здійснюються комерційними банками.
203. Особливості становлення і розвитку комерційних банків в Україні.
204. Поняття банківської системи.

205. Економічна суть банку, дискусії навколо визначення суті банку.
206. Види банків.
207. Поняття банківської системи.
208. Основи організації банківської системи (принципи побудови, цілі, механізм функціонування).
209. Функції банківської системи.
210. Становлення і розвиток банківської системи України.
211. Центральні банки, їх походження, призначення, функції та операції.
212. Побудова і розвиток Національного банку України.
213. Стійкість банківської системи та механізм її забезпечення.
214. Установлення економічних нормативів діяльності комерційних банків.
215. Нагляд і контроль за діяльністю банків.
216. Страхування банківських депозитів та кредитів.
217. Створення банківських резервів.
218. Причини виникнення і мета діяльності міжнародних валютно-кредитних установ, їх класифікація.
219. Суб'єкти та види офіційної міжнародної допомоги розвитку.
220. Особливості організації та механізми функціонування Міжнародного валютного фонду.